

Utmaningar för nytänkare

Byggnäringen genomsyras av gamla traditioner. Några av dem hindrar en nödvändig utveckling. I vår rapport konstaterar vi bland annat att den svenska näringen är bland de mest avreglerade i Europa och att goda marknadsekonomiska förutsättningar finns, men näringsens aktörer upprätthåller av egen kraft den gamla förhandlingsekonomin.

Vi poängterar också att det som betraktas som kvinno- och invandrarfrågor i själva verket är allmänna arbetsmiljö- och medarbetarfrågor. De anpassningar som behövs gynnar alla medarbetare. Dessutom ser vi att medarbetarskapet skulle stärkas – och effektiviteten höjas – om alla aktörer i byggprocessen i högre grad tar ansvar för hela produktionsprocessen.

I vår rapport beskriver vi fyra trender som vi anser kommer att få stor och lång-

siktig betydelse för medarbetarrelationerna i företagen inom bygg- och anläggningsnäringen.

Mer likt – mindre unikt

Bygg- och anläggningsföretagen blir alltmer lika övriga industri- och tjänsteföretag i sitt sätt att arbeta. Industrialisering och utökade garantier kommer att förändra medarbetarrelationerna. I denna trend lyfter vi också fram vad brister i bland annat konkurrens, lönsamhet, omvandlingstryck och produktivitet betyder för medarbetarvillkoren.

Mer företag – mindre bransch

Traditionerna av centralstyre och antagonism understöds av de många organisationerna för särintressen. Vi konstaterar att utveckling och förändring måste genom-

Byggkommissionens arbete är avslutat men du kan fortfarande läsa alla rapporter på vår hemsida.

Byggkommissionen är en fristående kommission som tillsattes av Sveriges Byggindustrier hösten 2001. Arbetet avslutas i december 2003.

Ansvarig utgivare

Widar Andersson
Tfn 070-577 26 00
widar.andersson@byggkommissionen.com

Redaktör

Lotta Oom
Tfn 073-983 03 28
lotta.oom@byggkommissionen.com

Byggkommissionen

Box 7785
103 96 STOCKHOLM
Tfn 08-21 02 72
Fax 08-21 02 73

Adressuppgifterna gäller fram till den 19 december 2003. Därefter når du oss på info@byggkommissionen.com och via vår hemsida.

Några av Byggkommissionens förslag

Till företagen

- utveckla det industriella byggandet,
- använd långa garantier till slutkunder både som konkurrensmedel och intern kvalitetssäkring,
- investera i alla medarbetares kompetensutveckling.

Till fack och arbetsgivare

- slut kollektivavtal som underlättar utvecklingen av ett industriellt byggande,
- slut kollektivavtal som hindrar företag från att utnyttja medarbetare samtidigt som utvecklingsinriktade företag och deras medarbetare ska kunna förverk-

liga företagets verksamhetsinriktning,

- utveckla löneformer med måttliga inslag av resultatbaserad lön.

Till regering och riksdag

- bjud in företag, fackföreningar och beställare från hela byggprocessen till konstruktiva samtal om näringsens framtid,
- tillsätt en styrgrupp som utformar ett program för förbättringar och förnyelse inom bygg- och anläggningsnäringen,
- inrikta samtalen på hur produktiviteten och kvaliteten i den byggda miljön ska förbättras samt hur internationaliseringens möjligheter utnyttjas.

B

- föras inom enskilda företag i full samverkan med egna medarbetare på alla nivåer. Hittills har många företag arbetat med snarlika affärsmodeller, nu talar några om att vilja skilja sig från mängden. Detta kommer att få konsekvenser för möjligheterna att ta nya grepp när det gäller medarbetarfrågorna. För att delaktighet, lärande, kvalitet och effektivitet ska förbättras behöver företagen bygga broar mellan medarbetare, mellan medarbetare och chefer, mellan kontor och arbetsplats samt mellan projekten.

Mer människa – mindre revir

Vi tar upp vad bristen på kvinnliga medarbetare och medarbetare med annat etniskt ursprung än det svenska betyder för företagen. Dessutom lyfter vi fram vikten av att det finns karriärvägar och kompetensutveckling för alla medarbetare i företagen.

Mer näringspolitik

Vi ifrågasätter avsaknaden av en genomtänkt näringspolitik för byggnäringen och förslår att regeringen tar ledarskapet i en förnyelseprocess.

Relationer bestämmer kvaliteten

Byggkommissionen startade sitt arbete för två år sedan. Vårt uppdrag var att föreslå förändringar av sådana attityder, strukturer och normer som hindrar framväxten av sundare och modernare medarbetarrelationer i byggnäringens företag.

Utgångspunkten för vårt arbete har varit att relationerna i byggandet spelar en mycket stor roll för den byggda miljöns kvalitet och hållbarhet. Därför ser vi inte medarbetarfrågorna inom byggnäringen som en isolerad branschelägenhet. Tvärtom anser vi att medarbetarrelationerna har en central och strategisk betydelse för de byggda slutprodukternas

standard och samhällsnytta.

Vi har ägnat mycket tid och många tankar åt frågan hur speciell och unik byggnäringen egentligen är. Visst har näringen sin egen historia, sin egen tradition och sina egna regler. Men som andra näringar har den också möjlighet att förändra sig i takt med det övriga samhällets utveckling. Vi ser att en sådan förändring är på gång. Näringen rymmer mycket engagemang och handlingskraft, men det krävs speciella åtgärder för att inrikta kraften mot än mer förnyelse och förändring.

Läs våra rapporter på www.byggkommissionen.com

- Lärande i byggprojekt – det bortglömda framgångsreceptet?
- När bostadspolitiken slår knut på sig själv
- Byggprocessen i ett strategiskt perspektiv
- Skolan serverar gammal skåpmat i byggprogrammet
- Byggföretagen vill själva fostra sina chefer
- På rätt kurs - för halv maskin
- Längre garantitider
- Byggbranschen – en möjlighet för kvinnor?
- Öresundsbroprojektet – disciplin eller lärande?
- Mer företag – mindre bransch
- Pejling av värderingar i byggföretag
- Ställföreträdande kund i bostadssverige
- Kvinnor och män i byggyrken
- Byggsektorns struktur och utvecklingsbehov
- Förtroende och samverkan i byggandet
- Invandrare i byggbranschen